

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería materno-infantil

Materia	Enfermería materno-infantil			
Código	V53G140V01302			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Garay Martínez, Irene			
Profesorado	Cid González, Carla Domínguez Otero, M ^a José Garay Martínez, Irene			
Correo-e	igaray@povisa.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	A materia consta de dous partes ben diferenciadas: A enfermaría materno-infantil que se ocupa da atención a muller e nai; e a enfermaría infantil cuxo obxectivo é o neno nas súas diferentes etapas evolutivas ata a idade adulta. Como obxectivos xerais, o alumno, ao finalizar a materia será capaz de: - Obter coñecementos e habilidades necesarias sobre aspectos de coidados de técnicas de enfermaría materno-infantil, que permitan capacitalo para desenvolver a practica enfermeira dunha forma idónea - prestar coidados integrais tanto á muller como ao neno, desde o seu nacemento ata a adolescencia, nos diferentes niveis de atención de saúde: promoción, prevención, recuperación e rehabilitación; tendo en conta a súa individualidade e, o contexto familiar e socio-ambiental no que se desenvolven - Desenvolver un espírito crítico e investigador no area da enfermaría materno-infantil, que lle permita enriquecer o seu desenvolvemento e formación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural.
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade.

B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas.
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade.
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz con pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde.
C34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
C38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.
C39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
C40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou coidadores primarios.
D1	Capacidade de análise e síntese.
D2	Capacidade de organización e planificación.
D3	Capacidade de xestión da información.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.
D6	Habilidades nas relacións interpersoais.
D7	Razoamento crítico.
D8	Aprendizaxe autónoma.
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de planificar coidados de enfermaría nas distintas etapas da vida da muller, dentro do contexto familiar e comunitario, para lograr un estado de saúde óptimo ou recuperar a saúde, baseándose a toma de decisións, en datos obxectivos, feitos científicos e evidencias clínicas.	A1	B2	C34	D1
	A2	B4		D2
	A3	B5		D3
	A4	B7		D4
	A5	B8		D5
		B9		D6
		B10		D7
		B11		D8
				D9
Saber describir os cambios que acontecen no organismo durante a xestación, parto e puerperio.	A1		C35	D1
	A2			D2
	A3			D3
	A4			D4
	A5			D5
				D6
				D7
				D8
				D9
Saber describir, as intervencións e actividades axeitadas a prevención e tratamento dos problemas de saúde, na infancia e na adolescencia, e planificar os coidados garantindo o dereito a dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión, do neno e a súa familia.	A1	B2	C36	D1
	A2	B7	C37	D2
	A3	B8	C38	D3
	A4	B9	C39	D4
	A5	B10	C40	D5
		B11		D6
				D7
				D8
				D9

Contidos

Tema	
1.-Recordo anatómico do aparello xenital feminino	1.1- Características anatómicas 1.2- Medios de fixación, vascularización e inervación.
2.- Ciclo xenital feminino.	2.1- Ovulación 2.2- Menstruación

3.- Puberdade e climaterio	3.1- Definición 3.2- Diagnóstico 3.3- Tratamento
4.- Diagnostico do embarazo.	4.1- Modificacións fisiolóxicas e psicolóxicas da muller embarazada
5.- Control prenatal.	5.1- Infeccións perinatais
6.- Coidados hixienico-dietéticos da muller embarazada.	6.1- Educación maternal
7.- Principais problemas médicos que poden xurdir na muller embarazada.	7.1- Patoloxía médico-cirúrxica da xestante
8.- Principais problemas que afectan o desenvolvemento fetal	8.1- Parto prematuro 8.2- Desprendemento prematuro de placenta normoinsera 8.3- Placenta previa 8.4- CIR 8.5- Embarazo prolongado
9.- Parto	9.1- Inicio 9.2- Definición 9.3- Causas 9.4- Períodos
10.- Seguimento da parturienta durante as fases de parto.	10.1- Intervencións obstétricas. Coidados de enfermaría
11.- Taller: Toma de mostrax vaxinais	11.1- Características do cérvix 11.2- Requisitos para a toma 11.3- Técnica da toma 11.4- Colposcopia
12.- Lactación materna.	12.1- Fisioloxía 12.2- Problemas máis frecuentes.
13.- Coidados de enfermaría no puerperio.	13.1- Infección puerperal
14.- Aborto.	14.1- Embarazo ectópico 14.2- Mola
15.- Planificación familiar	15.1- Historia 15.2- Asesoramento 15.3- Métodos
16.- Trastornos menstruais	16.1- Amenorrea/oligomenorrea 16.2- Hemorrxias uterinas anormais 16.3- Dismenorrea
17.- Infeccións xinecolóxicas	17.1- Diagnóstico e tratamento
18.- Tumores xinecolóxicos	18.1- Definición 18.2- Diagnóstico 18.3- Estadiaxe 18.4- Tratamento
19.- O neno. Pediatría e puericultura	19.1- Conceptos e evolución 19.2- Aspectos sociais 19.3- Saúde infantil en España
20.- O recentemente nado	20.1- Características 20.2- Valoración e atencións 20.3- Medidas preventivas 20.4- Problemas neonatais
21.- Alimentación do lactante.	21.1- Lactación natural, artificial e mixta 21.2- Alimentación complementaria 21.3- Alimentación despois do ano de vida.
22.- O lactante de alto risco	22.1- Neno pretérmino 22.2- Neno con baixo peso para o seu E.G. 22.3- Neno inmatureo 22.4- Neno postmaduro
23.- Aspectos psicosociais: Educación infantil.	23.1- Técnicas educativas e erros educativos 23.2- O ambiente familiar 23.3 O xogo e a TV
24.- Servizos de sanidade infantil.	24.1- Malos tratos infantís
25.- Hospitalización infantil	25.1- Preparación para a hospitalización 25.2- Reacción do neno e os seus pais fronte á enfermidade e hospitalización. 25.3- Asistencia ao neno enfermo 25.4- Peculiaridades da hospitalización infantil
26.- Principios de enfermaría cirúrxica:	26.1.- Coidados pre e postoperatorios do neno. 26.2.- Accidentes na infancia

27.-Nutrición e nutrientes. Anorexia nerviosa e falsa anorexia. Obesidade e os seus factores. Vitaminas. Dietas especiais	27.1- Anorexia nerviosa e falsa anorexia 27.2- Obesidade e os seus factores 27.3- Dietas especiais
28.- Metabolismo da auga. Balance hidroelectrolítico.	28.1- Deshidratación: Tipos e tratamento 28.2- Equilibrio ácido-base. 28.3- Acidose e alcalose e, os seus mecanismos de compensación
30.-Xenética médica.	30.1- Enfermidades conxénitas e hereditarias 30.2- Erros conxénitos do metabolismo
31.- Enfermidades mais frecuentes no neno por aparellos e sistemas	31.1- Sistema endocrino 31.2- Sistema nervioso 31.3- Psicopatoloxía. Retraso mental. Test de desenvolvemento psico-motor 31.4- Órganos dos sentidos: visión e audición 31.5- Aparello dixestivo 31.6- Sistema cardio-vascular 31.7- Hematoloxía 31.8- Lesións da pel: Enfermidades exantemáticas. Queimaduras no neno. 31.9- Aparello xenito-urinario 31.10- Sistema osteo-articular

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	56	114	170
Traballo tutelado	3	15	18
Estudo de casos	12	12	24
Seminario	2	6	8
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Estudo de casos	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixa as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	A actividade académica desenvolverase, individual e en pequenos grupos, coa finalidade de atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas cos temas específicos, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial e/ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).
Traballo tutelado	A actividade académica desenvolverase, individual e en pequenos grupos, coa finalidade de atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas cos temas específicos, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial e/ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).
Estudo de casos	A actividade académica desenvolverase, individual e en pequenos grupos, coa finalidade de atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas cos temas específicos, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial e/ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	5	A3 A4 A5	D1 D2 D3 D7 D8
Estudo de casos	O estudante desenvolve exercicios ou casos clínicos na aula baixo as directrices do profesor e en relación con materia estudada previamente. Estará vinculado con actividades autónomas do estudante de forma individual ou en grupo e, con posterior resolución dos mesmos	10	A4 A5 B2 B4 B5 B7 B9 B10 C34 C35 C36 C37 C38 C39	
Seminario	Valorase a participación do alumno en clase, así como a resolución/execución dos traballos realizados durante o mesmo.	5	A3 A4 A5 B7 B8	D1 D2 D3 D4 D7 D8
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta. Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. A ter en conta que se establece criterio de puntos negativos naqueles casos nos que existan preguntas mal contestadas.	40	A3 A4	D1 D2 D3 D4 D8
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta. Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. A ter en conta que se establece criterio de puntos negativos naqueles casos nos que existan preguntas mal contestadas.	40	A3 A4	D1 D2 D3 D4 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

O primeiro día de clase os docentes expoñen a guía da materia, os horarios de titoría, os tipos de avaliación (CONTINUA E GLOBAL) para que o alumnado esté informado e poida optar a avaliación continua ou global segundo as súas necesidades. A súa elección será comunicada ao centro segundo a metodoloxía establecida para iso que será publicada na web da escola.

AVALIACIÓN CONTINUA (EC)

O 10% das faltas de asistencia non xustificadas implica a perda do dereito á EC. Serán faltas xustificadas: a realización de exames, a presenza en órganos colexiados, ingreso hospitalario e enfermidade/baixa médica (achegando xustificante pertinente).

A cualificación da EC obtense mediante a suma das probas desenvolvidas na aula: traballo tutelado (5%), estudo de casos (10%), seminario (5%) e os dous parciais de preguntas obxectivas (40% cada proba).

A data do primeiro parcial será publicada con antelación en moovi e o segundo parcial coincidirá co exame global da materia, o alumnado de avaliación continua que non supere cun 50% o primeiro parcial terá que realizar o exame global (tendo un valor dun 80% para o alumnado de avaliación continua e un valor dun 100% para o alumnado de avaliación final).

O alumnado que non supere a primeira oportunidade (tanto de avaliación continua como de avaliación global) a proba escrita terá un valor dun 100%.

Todas as probas de preguntas obxectivas son tipo test (cada tres preguntas falladas restan unha acertada) e para aprobar deberán superalas cun 50%. Os exames realizaranse nas aulas 21 e 23 do centro.

Exame primeira oportunidade: 10/01/2024 ás 16:00h

Exame segunda oportunidade: 26/06/24 ás 12:00h

1º parcial(40%)

20 preguntas (Domínguez Otero, María José)

10 preguntas (Cid González, Carla)

10 preguntas (Garay Martínez, Irene)

2º parcial(40%)

20 preguntas (Domínguez Otero, María José)

10 preguntas (Cid González, Carla)

10 preguntas (Garay Martínez, Irene)

Examen global

40 preguntas (Domínguez Otero, María José)

20 preguntas (Cid González, Carla)

20 preguntas (Garay Martínez, Irene)

2ª OPORTUNIDADE

O alumnado que non supere a 1ª oportunidade (tanto de evaluación continua como de evaluación global) a proba escrita terá un valor dun 100%. Todas as probas de preguntas obxetivas son tipo test (cada tres preguntas erradas restan unha correcta) e para aprobar deberán superalas cun 50%. As exámes realizaranse nas aulas 21 e 23 do centro.

Examen primeira oportunidade: 10/01/2024 a las 16:00h

Examen segunda oportunidade: 26/06/24 a las 12:00h

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AGUILAR M.J., **TRATADO DE ENFERMERIA INFANTIL: CUIDADOS PEDIATRICOS**, Ultima edicion, Ed. Elsevier, 2012

GONZALEZ VILLANUEVA, **ENFERMERIA DE LA INFANCIA Y LA ADOLESCENCIA**, ultima edic., Ed. Universitaria Ramon Areces, 2011

DONAT COLOMER F, **ENFERMERIA MARTEL Y GINECOLOGICA**, ultima edic, Ed. Masson, 2006

SEGURANYES GLORIA, **ENFERMERIA MATERNAL**, Ultima edic., Masson, 2006

Bibliografía Complementaria

BURROUGHS A., **ENFERMERIA INFANTIL**, ultima edicion, Mcgraw-Hill-Interamericana, 2002

ESPINAZO, **MANUAL DE ENFERMERIA PEDIATRICA PARA ATENCIÓN PRIMARIA**, ultima edic., Ed. Publimed, 2006

GONZALEZ MERLO J, **GINECOLOGÍA. OBSTETRICIA**, Ultima edic., Ed. Masson, 2013

SPEROFF, GLASS, KASE, **ENDOCRINOLOGIA GINECOLOGICA E INFERTILIDAD**, Ed. Waverly Hispanica SA,

SINGLETON, FOWLER, **ONCOLOGIA GINECOLOGICA**, Ed McGraw Hill,

CREASY AND RESNIK, **MATERNAL-FETAL MEDICINE**, Ed. Saunders,

<http://www.aeped.es/protocolos>, **Protocolos diagnósticos y terapéuticos en pediatría**,

www.sego.es, **Información general de asistencia obstétrico-ginecológica**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105
